

Naročnina za Ljubljansko pokrajino; letno 100 lir (za inozemstvo 110 lir), za 1/2 leta 50 lir, za 1/4 leta 25 lir, mesečno 9 lir. Tedenska izdaja letno 50 lir. Plača in toži se v Ljubljani.

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo: Ljubljana Gregorčičeva ulica 23. Tel. 25-52. Uprava: Gregorčičeva ul. 27. Tel. 47-61. Rokopisov ne vračamo. — Račun pri poštni hranilnici v Ljubljani št. 11.953

CONCESSIONARIO ESCLUSIVO per la pubblicità di provenienza italiana ed estera: ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-CHIARI (Brescia).

IZKLUČNO ZASTOPSTVO ZA OGLASE iz Kr. Italije (razen za Ljubljansko pokrajino) in inozemstvo ima ISTITUTO ECONOMICO ITALIANO-CHIARI (Brescia).

Izhaja vsak torek in petek

Liubljana, torek 29. junija 1943-XXI

Cena posamezni številki 0'80

Za več ko 10 milijard podpisanih zakladnih bonov

Na seji medministrskega odbora, ki se je v petek sestal pod predsedstvom Duceja v Beneški palači, je poročal finančni minister o podpisovanju novih dveh tranš zakladnih bonov. Nato je poročal guverner zavoda Banca d'Italia kot predsednik konzorcija za emisijo petletnih zakladnih bonov, ki se obrestujejo po 5%. Guverner je izjavil, da je bilo podpisanih zakladnih bonov za precej nad 10 milijard lir. Zato je finančni minister v skladu z Ducejevimi navodili poskrbel za izdajo nove serije bonov, da bo ustrezno vsem podpisnikom posojila. Število podpisnikov je bilo znatno večje ko pri prejšnjih posojilih, zlasti pa se je povečalo število malih varčevalcev, ki so podpisali posojilo. Tudi v krajih, ki trpe zaradi sovražnih bombnih napadov, je bilo število podpisnikov posojila veliko. Ti uspehi, ki jih je doseglo posojilo, nimajo le finančni pomen, temveč imajo še večji moralni in politični pomen, ker kažejo na veliko zaupanje prebivalstva v vodstvo države.

Nove cene za sladkor

Visoki komisariat za Ljubljansko pokrajino je določil sledeče najvišje prodajne cene za sladkor (sladkorno sipo):

V prodaji na debelo: za 100 kg

lir 900.—, v prodaji na drobno: za 1 kg

lir 9.40, franko prodajalna vključno javne dajatve.

Ceno je v smislu odredb št. 4 navedbe z dne 9. V. 1941-XIX objavil v prodajnem prostoru.

Prekoračenje teh najvišjih cen se kaznuje po uredbi o cenah v zvezi z navedbo z dne 26. januarja 1942-XX št. 8 »Sl. list« 6/42.

Napredujoča elektrifikacija italijanskih železnic

Italijanske državne železnice so, kakor je razvidno iz senatnega poročila o proračunu prometnega ministrstva za finančno leto 1943/44., do konca 1942. elektrificirale 5415,3 km železniške proge. 11.762,2 km železniških tračnic je bilo opremljeno z električno opremo. Elektrifikacija italijanskih železnic se je začela l. 1905. in je zlasti zavzela velik obseg po izbruhu svetovne gospodarske krize. Italije uporablja pri železnicah večinoma istosmerni tok. Od zasebnih železnic je elektrificirala 1838,3 km železniške proge.

154 milijonov kun za delavska stanovanja

Hrvatska vlada je kmalu po prevzemu oblasti dovolila kredit 100 milijonov kun za izgraditev delavskih stanovanj. Takrat so računali, da bi bilo treba za eno delavsko stanovanjsko hišo okoli 100.000 kun in da bi se torej z dovoljenim kreditom moglo sezidati 1000 hiš. Dosedaj je bilo sezidanih 256 hiš in je bilo za te hiše izdano 76,8 milijon kun, torej približno 300.000 kun za vsako hišo. Okoli 252 hiš pa je bilo skoraj dogotovljenih in v ta namen se je izdalo nadaljnjih 77 milijonov kun. Namesto prvotno predvidenih 100 milijonov kun se je izdalo torej 154 milijonov kun za delavske stanovanjske hiše.

Serijska proizvodnja prodira

Kapaciteta nemške vojne industrije je dosegla sedaj obseg, kakor si ga strokovnjaki niso mogli zamisliti še leta 1939., pa čeprav se je tudi že takrat vedelo, da bo imela druga svetovna vojna tudi strojni značaj. Tako piše predzadnji »Süddeutsche« ter nato izvaja v glavnem naslednje. Pred vojno so s svinčnikom v roki natančno izračunali, koliko industrijskih delovnih sil je treba, da se izdela vse to, kar potrebuje le en frontni vojak. V zvezi s tem se je spravevalo, ali je v Nemčiji sploh zadosti delovnih sil, da ne bi zaradi vpoklica milijonov izučениh industrijskih delavcev zastala proizvodnja in bi bila nemška armada nezadostna oskrbljena ali pa bi kakovost orožja padla.

Razvoj pa je šel brez posebnih težav čez te račune in to iz dveh razlogov: iz političnega in tehnično-organizacijskega. Vprašanje delovnih sil se je rešilo, ker se je zaradi zmage nemškega orožja via facti dosegla oborožitvena skupnost polovice kontinenta in ni bila nemška oborožitvena industrija navezana le na sebe. Praktično pomeni to, da delajo vse važnejše tovarne od severne Francije in daleč tja proti vzhodu in jugu za nemško vojsko, poleg tega pa dela v teh tovarnah tudi na milijone inozemcev.

Zaposlitev tujih delavcev, ki prihajajo večinoma iz čisto kmečkega okolja, je postavila nemške obratne inženirje pred njim prej nepoznane naloge. Morala se je najti pot, da bi se ti neizučeni delavci mogli čimprej učinkovito zaposliti. Bila je to približno enaka naloga, pred katero so bile postavljene USA pred desetletji. Kajti nagnjenje za množestveno proizvodnjo in za veliko serijo, ki je značilno za industrijo USA, ni nastalo samo zaradi orjaških dimenzij dežele, temveč tudi zaradi pomanjkanja delavcev, zlasti pa zaradi pichlosti izučenega industrijskega delavstva. Ko se je začela ustvarjati severno-ameriška industrija, je bila dežela brez obrtne tradicije, predvsem pa ni bilo rokodelskih obratov, ki so v Evropi bili izhodišče za industrijo, ki je tu trajno dobivala kvalificirane delavce. Zato so morali v ameriških tovarnah delavnost delavcev čimbolj poenostaviti, da bi bilo vse njih delo le v nekaterih prijemih ali gibih. Posledica tega je bila, da so nastali zelo komplicirani stroji, ki pa delajo kot avtomati in katere poslužujejo tudi nekvalificirani delavci.

Skoraj enak razvoj se je izvršil v Evropi v zadnjih dveh letih in zlasti v Nemčiji. Široka reka kmečkih delovnih sil se je izlivala v Nemčijo in že samo njih navzočnost je silila nemške inženirje k enakim preudarkom ko pred desetletji ameriške. Serijska proizvodnja — že prej največjega pomena — je dobila širok razmah, kajti že samo iz tehnično-organizacijskih vzrokov je morala prodreti tendenca, da se ustvarjajo velepodjetja, kar je veljalo prej kot tipično ameriško. Ta razvoj je bil prej Nemcem tuj, pa čeprav je imela tudi že Nemčija podjetja prav velikega sloga, kakršna so bila n. pr. v Angliji neznana. Toda ta podjetja so bila v bistvu le nekaj čisto drugega ko

mamutna podjetja v USA ali v Sovjetski uniji, kjer so sinove in hčere bivših posestnikov kratkoma postavili k strojem, ki so se kje v Ameriki izdelali za sovjetski račun. Danes seveda ne gre več za to, če so nam ta velikanska podjetja z njih veleserijsko proizvodnjo všeč ali ne. Računati moramo s tem, da sta dve tako močnejši industrijski državi ko USA in Sovjetska unija v sovražnem taboru in da je zlasti industrijska storilnost USA velika. V praksi pomeni to, da morajo podjetja, ki so sicer dobro opremljena, a so za serijsko proizvodnjo nesposobna ali ki ne proizvajajo za vojno važnih predmetov, stopiti v ozadje in svoje delavstvo prepustiti podjetjem, ki so čisto opremljena za serijsko proizvodnjo. Prizadete so od tega razvoja ne samo industrije manjšega in srednjega obsega, temveč še bolj obrt in srednji sloji, pri čemer mislimo na ono prebivalstvo, ki samostojno posluje in ni od drugih zaposleno.

*List nato opozarja, da kulturno in politično vrednost srednjih slojev ni mogoče dovolj visoko oceniti in da se mora zaradi tega gledati na to, da se ti srednji sloji ohranijo. Ohranitev malih in srednjih podjetij je nujna tudi zaradi bodočnosti sedanjih frontnih vojakov, ki mislijo samo na to, kako bodo zopet mogli otvoriti svoja podjetja. Če danes odločata število in velikost strožnic o bodočnosti narodov, pa se zaradi tega ne sme zgoditi, da bi mala in srednja podjetja za vedno propadla.

Že v prvi svetovni vojni se je opazilo, kako se je razmerje sil med rokodelskimi in industrijskimi obrati spremenilo v korist

veleobratov. V sedanji vojni je nujnost množestvene proizvodnje še večja in zaradi tega tudi prilisk za združevanje industrij še večji. Zato vidimo, kako se ne samo v konservativni Angliji, temveč tudi že v prekapitaliziranih USA ta razvoj vedno bolj priostrojuje. Tako so poročale »Financial News«, kako so se v Angliji združili koncerni v oborožitveni industriji in kako v tekstilni industriji 170 firm kontrolira 75 odstotkov vsega prometa. Celotno v krušni proizvodnji ima 100 podjetij polovico vse proizvodnje v svojih rokah. V USA so ustanovili poseben urad, da bi se manjša industrijska podjetja vključila v oborožitvena naročila države. V resnici pa je približno 250 velepodjetij dobilo 90 odstotkov vseh državnih naročil. In čeprav gre tu za podjetja, ki imajo po 15.000 do 20.000 delavcev, se je tudi tu nadaljeval proces izbire z učinkom, da so tri mamutni koncerni dobili eno četrtino vseh državnih naročil.

Celo v Ameriki je ta razvoj povzročil zaskrbljenost in nastala je krilatica o potrujenju vojne industrije. Vendar pa se v Ameriki, po mnenju lista, ne zavedajo v polni meri posledice tega razvoja industrijske serijske proizvodnje, pač pa v Nemčiji. Zato se bo gledalo na to, in sicer takoj po vojni, da se industrijski serijski aparat uporabi najprej za proizvodnjo vseh potrebnih industrijskih izdelkov, da se pichlost na trgu neha, istočasno pa se bo gledalo na to, da se prepreči izključitev srednjega stanu iz proizvodnje. V tem je velika razlika med Nemčijo in USA, čeprav je serijska proizvodnja obeh držav podobna.

Slovaška živilska industrija

Med najpomembnejšimi industrijami je na Slovaškem živilska, ki je po številu podjetij na prvem mestu. A se še nadalje izpopolnjuje. Večinoma predeluje že vsa živilska industrija domače surovine. V zadnjem času so se posebno izpopolnila podjetja, ki predelujejo sadje in gozdne plode. Tudi konserviranju sočivja se posveča velika pažnja. Postavile so se velike sadne stiskalnice in sušilnice, pred kratkim pa se je v ta namen ustanovilo velepodjetje »Centrofruct« v Trenčinu. Ta industrijska panoga predela na leto že 700 vagonov gozdnih sadežev in približno 750 vagonov sadja. Pri tem pa še zbiranje gozdnih plodov in zdravilnih rastlin ni popolnoma organizirano. Marmelado iz sadja in sadne konzerve izdeluje danes že osem moderno opremljenih tovarn. Sočivje se konservira v 6 podjetjih. Sadne soke, sadna vina in sirup izdeluje že 42 podjetij. Večina vseh sadnih in sočivnih konserv se potroši doma. Pri dobri organizaciji nabiranja gozdnih rastlin in sadnih nakupov pa bi se po mnenju strokovnjakov mogli doseči znatni presežki za izvoz. Organizacija in ureditev sadnega sadja in zbiranje gozdnih plodov vodi posebna sadna komisija pri slovaškem gospodarskem ministru.

Od drugih panog živilske industrije treba omeniti proizvodnjo kavnih dodatkov in cikorijske, ki se je zlasti sedaj v vojni znatno razširila. Ta proizvodnja je bila do l. 1940. skoraj izključno v rokah firme Henrika Francka sinovi. V zadnjem času pa so se začele baviti s proizvodnjo kavnih dodatkov in cikorijske tudi manjše tvrdke, da je danes potreba domačega trga popolnoma krita in se more tudi že misliti na izvoz teh proizvodov. Podjetja imajo doma svojo surovinsko podlago in predelujejo razen sladkorne repe in žita predvsem korenine cikorijske, ki se goji na Slovaškem v večjem obsegu zadnji dve leti. Lani je pridelala Slovaška že 800 vagonov korenin cikorijske.

Umetno mast in rastlinska olja proizvaja Tovarna za rastlinsko mast d. d. v Novem mestu. Umetno mast izdeluje tudi Prva slovaška tovarna za droži, špirit in jedilno mast v Trenčinu ter dvoje manjših podjetij. Vrsta drugih tovarn izdeluje jedilno olje. Slovaška domača potreba na rastlinski masti je znašala l. 1938. okoli 800 vagonov na leto. Ta industrijska panoga mora njej potrebne surovine večinoma uvažati in se mora zato boriti z nekaterimi težavami. V glavnem pa se domača potreba vendarle krije. Kvas izdeluje dvoje velikih in

moderno opremljenih podjetij, ki dobivata vse potrebne surovine doma in moreta zato domačo potrebo popolnoma kriti. Mesne konzerve proizvaja 9 podjetij. Ta industrijska panoga se je zlasti sedaj v vojni zelo razvila, ker je na Slovaškem racionirano samo meso.

Kar se tiče mlinске, čokoladne in sladkorne industrije so se v vojni izvršile nekatere omejitve. Te industrijske panoge so se prilagodile dejanski domači potrošnji in izkoriščajo svojo kapaciteto. Čokoladna industrija se je deloma preusmerila na predelovanje sadja, da so na ta način mogla podjetja obratovati še nadalje. Mlinška industrija pa se je morala precej omejiti.

Dočim so dosedaj navedene industrijske panoge deloma šele v razvoju, razpolagajo sladkorna, špiritna, pivovarniška in sladna proizvodnja s starimi in velikimi podjetji, ki dajejo Slovaški za izvoz važne predmete, ker proizvajajo mnogo čez domačo potrošnjo. 7 modernih sladkornih tovarn Slovaške je predelalo v sezoni 1941-1942 približno 3,6 milijona stotov sladkorne pese in so proizvedle 555.000 stotov rafinade in 9800 stotov surovega sladkorja. Domača potrošnja znaša od 450 do 480 tisoč stotov in se je mogla v celoti kriti, a ostalo je še sladkorja za izvoz. Špirit se izdeluje v 284 kmetijskih in industrijskih žganjarnah, poleg teh pa je še 8 špiritnih rafinerij. Predelujejo se domače surovine in sicer krompir, sladkorna pesa in melasa. V gospodarskem letu 1941-42 se je proizvedlo 180.000 hl špirta. Domača potrošnja je narasla od l. 1939 od 127.000 na 160 tisoč hl. Pivovarn ima Slovaška 11, od katerih je del moderno opremljen. Vse pivovarne izdelajo 450.000 hl piva in je s tem domača letna potrošnja krita. Slovaška proizvodnja slada ima tudi v inozemstvu dober sloves. Letno se izdela 2000 vagonov slada, od katerega gre 90 odstotkov v inozemstvo. Pri tem pa ni vštet slad, ki ga porabijo domače pivovarne, ker te same izdelujejo slad za svojo potrebo. Iz vojnih razlogov pa je sladna industrija nekoliko omejena zaradi večje gojitve žitaric.

Plinarno ustanové v Sofiji

Sofijski občinski svet je imenoval študijski odbor, ki naj ugotovi, če so dani pogoji za ustanovitev občinske plinarne v Sofiji. Sofijska občina bo nato poslala več strokovnjakov v Nemčijo, ki naj doženejo, če je bolgarski premog prikladen za pridobivanje plina. Hkrati si bodo ogledali nemške plinarne, da njih izkušnje uporabijo pri bodoči sofijski plinarni.

Nemški stroji za turške tobačne tovarne

Da bi se povečala turška cigaretna proizvodnja in povečal izvoz turških cigaret, je uprava turškega monopola naročila nove stroje v Nemčiji. Stroje je naročila v Nemčiji, ker so se od Nemčije prej dobavljali stroji dobro obnesli. Pogodba za dobavo 11 velikih strojev, ki ustrezajo najmodernejšim zahtevam, je bila ta mesec sklenjena z Nemčijo.

Poravnajte naročnino!

Iz italijanskega gospodarstva

Italija bo letos dobavila Madžarski na podlagi pred kratkim sklenjene pogodbe 2.4 milijona kg rajona. Izvoz italijanskega rajona na Madžarsko neprestano raste ter se je od leta 1940. povečal za 20%. Madžarska je dovolila za uvoz italijanskega rajona znatne carinske olajšave.

Pred kratkim objavljeni podatki o italijanski poštni službi kažejo veliko povečanje poštne prometa. V proračunskem l. 1940-41 je bilo navadne korespondence 3.38 milijarde kosov ali za 18% več ko v prejšnjem letu. V letu 1941-42 pa je število pisemskih pošilk naraslo na 3.6 milijarde. Število paketov se je v istem času dvignilo od 17.2 na 19.09 milijona. Denarnih nakaznic je bilo poslanih v letu 1940-41 30.35 milijona za skupni znesek 4.28 milijarde lir, naslednje leto pa 31.6 milijona nakaznic za skupno vsoto 6.3 milijarde lir. V primeri s predvino dobo se je število nakaznic povečalo za 44%, poslana denarna vsota pa za 137 odstotkov. Zasebnih brzojav je bilo oddanih v letu 1940-41 37.7 milijona, leta 1941-42 pa 39.3 milijona. Državnih plačanih brzojav je bilo oddanih leta 1940-41 2.6 milijona, leta 1941-42 pa 3.2 milijona.

Trgovine z enotnimi cenami se v zadnjih letih v Italiji vedno bolj širijo. Leta 1928. je bilo v Italiji takšnih trgovin 9, leta 1940. 59, leta 1941. pa že 80. V teh trgovinah je bilo nameščenih leta 1928. 100 uslužbencev, leta 1930. 400, leta 1940. pa 3000. Blaga so prodale te trgovine leta 1930. za 44 milijonov lir, leta 1940. pa za 276 milijonov lir. Sedaj se v Italiji mnogo govori o potrebi racionalizacije v trgovini in da bi se v ta namen trgovina koncentrirala, izločila pa vsa podjetja, ki niso neobhodno potrebna.

Poseben konzorcij uvoznikov rib se je ustanovil v Rimu. Konzorcij so ustanovila podjetja, ki se bavijo s trgovino z ribami in s konzerviranjem rib in ta podjetja so dela tudi potrebni kapital. Naloga konzorcija je, da skrbi za uvoz svežih rib, kolikor jih potrebuje domači trg. V upravi je devet članov, in sicer po trije iz konfederacije za trgovino, industrijo in organizacije zadrugnih podjetij.

V seznam blaga, čigar uvoz je praktično monopoliziran, je bil vključen tudi alkohol. Izključno pravico za uvoz alkohola ima Nacionalni konzorcij destilaterjev alkohola, ki je po nalogu industrijske konfederacije in po navodilih ministrstva za izmenjavo in valute preuredil svojo organizacijo v inozemstvu. Uvozna dovoljenja bo dobival v bodoče samo prej imenovani konzorcij. Po uvozu bo pri njem blokiran alkohol na razpolago korporacijskemu ministrstvu.

Pozavarovalna italijanska zavarovalnica »La Pace« v Milanu je zaključila poslovno leto 1942. s čistim dobičkom 0.5 (predlani 0.32) milijona lir. Čisti dobiček se bo po bogatih odpisih za rezervni fond uporabil za prenos na novi račun.

POŠILJKE IZ ITALIJE

v Ljubljansko pokrajino
Vam najhitreje in najceneje
dostavi mednarodna
transportna tvrdka

Marchesi Lombarda S. A.
Milano - Via Arnoldo da Brescia 8

Enkrat tedensko zbiralni vagon
Milano - Ljubljana

Strokovna carinska služba na
vseh območjih postajah - tudi v
inozemstvu

Zastopstvo v Ljubljani:

Rajko Turk, Vilharjeva c. 33

Dvig španskega gospodarstva

Ozdravljenje španskega gospodarstva je v zadnjih dveh letih brez dvoma močno napredovalo. Dne 16. novembra 1939 proglašena desetletka za špansko kmetijstvo je bila uspešna, kakor dokazujejo večji pridelki zelenjave, žita in sadja. Ni pa še popolnoma rešeno vprašanje oskrbe prebivalstva z živili, ker primanjkuje gnojil in traktorjev, da namakalna dela le počasi napredujejo. Navzlic temu pa se je zboljšala življenjska raven za široke sloje, ker se je povečala zaposlitev in so se dvignile tudi mezde. Proizvajalne številke so tako mogle narasti zlasti v glavni panogi gospodarskega življenja, v živilski stroki.

Novi uspehi so bili doseženi tudi v rudarstvu, ki je za Španijo tako izredno važno. V premovalni proizvodnji je bila prekoračena 10 milijonska meja. Zelo znatno je napredovala proizvodnja kroma, niklja in mangana ter živega srebra. Zaradi začasnega pomanjkanja koksa je proizvodnja surovega železa nazadovala za 9000 ton na 528.000 ton in zaradi tega je padla tudi proizvodnja jekla od 682.000 na 640.000 ton. V tekstilnem gospodarstvu se je zelo pospeševala gojitev tekstilnih rastlin in l. 1942. se je že gojil bombaž na površini 20.000 hektarjev. To pomeni podvojitve bombažne gojitve v primeri s prejšnjim letom. V l. 1943. pa naj se površina z bombažem zasejane zemlje poveča na 30.000 hektarjev. Velika pozornost se posveča tudi sviloprejetvi. V preteklem letu se je pridobilo že 50.000 kg svile, kar je zelo velik napredek, če se pomisli, da je po državljanski vojni padla proizvodnja naravne svile na 2000 kg, a je znašala l. 1930. še 58.000 kg. Z italijansko in nem-

ško pomočjo se je razvila tudi proizvodnja umetne svile. Iz žitne slame so napravili l. 1942. že devet tisoč ton stanične volne, a se bo ta proizvodnja še zelo stopnjevala, ker bo kapaciteta družbe »Cefesa«, po dograditvi vseh naprav narasla na 27.000 ton. Družba »Esnia« proizvaja že 7000 ton umetne svile na leto, družbi »Snia« in »Saipa« pa skupno 8000 ton. Umetno svilo proizvajata obe tovarni deloma iz riževe slame, deloma pa iz evkalipta. Uvoz tekstilnega blaga se je zaradi povečane španske lastne proizvodnje mogel zmanjšati. Prej se je povprečno uvozilo na leto tekstilnega blaga za 45 do 50 milijonov zlatih dolarjev. Zmanjšanje tega uvoza pomeni za špansko zunanje-trgovinsko bilanco veliko olajšanje.

Tudi v prometu so se dosegli znatni uspehi. Več ko 4000 vagonov je prišlo na novo v promet. Vse škode, ki jih je povzročila v španskem železniškem prometu državljanska vojna seveda še niso popravljene, vendar pa se je že mnogo popravilo, da je boljše funkcioniranje španskega železniškega prometa že zagotovljeno. Znatni napredki so se dosegli tudi v ladjedelstvu. Postavile so se nove ladjedelnice, ustanovilo se je državno tajništvo za ladjedelstvo in ustanovil se je poseben kreditni zavod za podpiranje ladjedelstva. Skupno se letos gradi ladij za 300.000 brt. Ko bodo te ladje gotove, se bodo španski izdatki za prevoz blaga znatno zmanjšali.

Španska desetletka kaže svoje dobre rezultate že na vseh gospodarskih poljih in Španija je dosegla v svojem prizadevanju, da se gospodarske razmere normalizirajo, že znatne uspehe.

Trgovinski register

Spremembe in dodatki:

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani. Na podlagi naredbe Visokega komisarja o odpravi moratorija Ljubljanski kreditni banki se odreja izbris zaznambe z dne 31. avgusta 1935 o odložitvi plačil za 6 let, provedbi valorizacije nepremičnin, znižanju obrestne mere za stare vloge, emisiji prioritete glavnice po 20.000.000 din ter finančnih olajšavah v smislu čl. 15. in 68. uredbe o zaščiti denarnih zavodov in njihovih upnikov z dne 23. novembra 1934.

Zadružna tiskarna v Ljubljani. Izbrise se zbog odstopa poslovođa Čeč Karol, vpiše pa se poslovodja Košiček Joža, generalni tajnik Ljudske tiskarne in knjigarne v Ljubljani.

Hlebš Jakob, družba z o. z. v Ljubljani. Družba se je razdružila in prešla v likvidacijo. Likvida-

tor: Hlebš Jakob, pleskarski mojster v Ljubljani, Petarcova ulica.

Izbris:

Ljubljanska gradbena družba z o. z. v likvidaciji v Ljubljani se izbriše zaradi končane likvidacije.

Iz zadružnega registra

Iz upravnega odbora Kreditne zadruge bančnih, zavarovalnih, trgovskih in industrijskih uradnikov se izbrišeta člana upravnega odbora Češnik Ivan in Lapajne Zoran, vpišeta pa se člana upravnega odbora Vrančič Vladimir in Golmajer Ciril, oba bančna uradnika v Ljubljani.

Iz upravnega odbora Hranilnice in posojilnice v Metliki je izbrisan zaradi smrti Tome Franc, vpisal pa se je posestnik Rus Matija iz Dobraviče.

Iz upravnega odbora Hranilnice in posojilnice na Robu se je izbrisal Lenič Anton, vpisal pa se je novi član upravnega odbora Čimperman Janez, užitkar v Krvavi peči.

Gostilničarski vestnik

Pojasnilo glede pribitka k cenam vina

Visoki komisariat za Ljubljansko pokrajino daje za izvrševanje naredbe o novi razvrstitvi vin in določitvi njih cen z dne 8. junija 1943-XXI št. 65 (»Sl. list« 48/43) sledeča pojasnila:

1. **Gostilniški obrati** in kavarne smejo pri prodaji posebnih vin (čl. 1. C) v odprtih posodah pribijati k cenam procentualni pribitek iz prvega odstavka čl. 2 naredbe, pri prodaji odprtih bolj-ših (čl. 1. B) vin, pa stalni pribitek iz istega člena.

Procentualni pribitek iz čl. 2 je računati od čiste cene za vino, torej brez trošarin in ambalaže.

Pribitek za trgovca detajlista iz zadnjega odstavka čl. 2 je računati od nabavne cene, to je fakturirane cene všteti trošarino in ceno steklenice.

Glede na gornjo obrazložitve Visokega komisariata se sme pri prodaji navadnih in bolj-ših odprtih vin prišteti k ceni:

v gostilniških obratih ekstra in I. kategorije lir 5.50;

v obratih II. kategorije lir 4.50; v obratih III. in IV. kategorije lir 4.— pri litru.

Pri bolj-ših vstekljeničnih vinih in pri posebnih vinih (vermut, marsala, likerska vina in šumeča vina), vstekljeničnih in odprtih se sme priračunati:

v obratih ekstra kategorije 70% v obratih I. kategorije . 60%

v obratih II. kategorije . 50% v obratih III. in IV. kat. 40%

osnovne cene (brez trošarine in pribitka za steklenico oz. polnjenje).

Gornji pribitki so v cenah, navedenih v ceniku, ki ga je založilo Združenje, že vračunani.

Delitev sladkorja za julij

Gostilniška nabavljalna zadruga sporoča:

Sladkor za mesec julij se bo delil v pisarni zadruge, Bleiweisova cesta 13 (Puharjeva ul. 1) po tem redu:

že v 24 urah barva, plesira in kemično snai obleke, klobuke itd. Škrobi in svetlolika srajce ovratnike in manšete, Pere, suši, monga in lika domače perile

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6, Šelenburgova 3

Telefon št. 22-72.

Člani s priimkom:

od A do vključno C 5. julija
od D do vključno H 6. julija
od I do vključno K 7. julija
od L do vključno M 8. julija
od N do vključno P 9. julija
od R do vključno Z 10. julija

Gostinske podjetnike opozarjamo, da se drže strogo tega reda in prinese s seboj tudi nabavno knjižico zadruge. Po 10. juliju nedvigljeni sladkor zapade. Istočasno s nakazilom sladkorja se bosta nakazovala tudi milo za pranje in sol za mesec julij.

Pisarna zadruge postuje od 8. do pol 12. ure.

Denarstvo

Albanska narodna banka je imela lani 481.000 (predlani 466.000) albanskih frankov čistega dobička. Delniška glavnica banke znaša 12.5 milijona frankov. Banka je bila ustanovljena l. 1925. kot emisijska banka s sedežem v Rimu in generalno direkcijo v Tirani. Kreditna politika banke stremi v prvi vrsti za tem, da se stabilizira obtok bankovcev in ohrani albanska valuta nespremenjena. Na bivšem jugoslovanskem ozemlju je ustanovila banka štiri podružnice, ki so vse aktivne.

Koroška banka v Celovcu je lani zelo povečala svoje posle ter je njena bilančna vsota narasla na 71.09 milijona mark. Hranilne vloge banke so se povečale od 28.21 na 39.87 milijona mark, za 41 odstotkov.

Gospodarske vesti

Hrvatsko ministarstvo za narodno gospodarstvo je pozvalo tvrdko Bač'a, da odpre v Zagrebu in vseh drugih večjih mestih svoje popraviljalnice čevljev. Tvrdka Bač'a je pozivu ustregla in odpre že prihodnji teden nove popraviljalnice. V Zagrebu ima tvrdka 7 popraviljalnic, ki morejo na teden popraviti 5000 parov čevljev.

Tekstilna d. d. se je ustanovila v Zagrebu z glavnico pet milijonov kun. Družba se bo bavila s proizvodnjo in prodajo tekstilnega blaga.

Zagrebska pivovarna je lani dosegla 5.5 milijona kun čistega dobička. Glavnica družbe znaša 20 milijonov kun.

Ilovac, zagrebska opekarniška družba, je lani dosegla 537.000 kun čistega dobička, dočim je imela predlani 108.111 kun izgube.

Izvoz zdravilnih rastlin iz Bolgarske se je silno povečal. L. 1934. je izvozila Bolgarska samo 8000 kg zdravilnih rastlin, l. 1941. pa že 1.8 milijona kg v vrednosti 71.8 milijona levov. Lani pa je izvozila 6.9 milijona kg zdravilnih rastlin v vrednosti 335 milijonov levov. Več ko tri četrtine vseh rastlin je izvozila Bolgarska v Nemčijo.

OKVIRJE izdeluje specialist KLEIN

izdeluje specialist

Wolfova 4

PRIPOROČA SE:
AVTOMATIČNI BIFE
DRUŽBA Z O. Z.

LJUBLJANA, ŠELENBURGOVA UL. 4

RIO

Filatura cardata, Filati cardati per maglifici, tessitura calzifici - Predilnica za kratko prejo, kratka preja za pletilnice, tkalnica, tovarna nogavic

Filatura Oropa s. A.

Via Salita di Riva 10 - Biella

